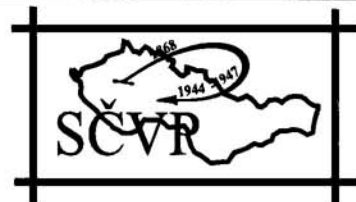

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

3/2009

Velikonoce na Volyni za mého mládí ...

U nás bylo zvykem slavit svátky dvakrát. Vánoce byly ve stejný den jako u katolíků, tak i pravoslavných, ale byl tam rozdíl čtrnácti dnů. Záleželo to na kalendáři, podle kterého se ty církve řídily. Pravoslavní podle starého kalendáře Juliánského a katolíci dle nového Gregoriánského, čímž vznikl ten několikadenní rozdíl. Velikonoční svátky jsou závislé na prvním jarním plnoluní. Opět zde udává termín kalendář, ale ten druhý faktor je, že mají být první neděle jarní po plnoluní měsíce. Někdy se sejdou tyto svátky společně, někdy dle těch kalendářů hodně pozdě za sebou. Pro upřesnění, Juliánský kalendář je o 14 dní za Gregoriánským.

Velikonoční období začínalo popeleční středou a sice 40 dnů před Vzkříšením. V době pústu my, děti, nesměly jsme v pátek jíst. Na Bílou sobotu se šlo s košíčkem večer do cirkve. My, Češi, jsme naplnili košíček, ten byl předem krásně ozdoben, samozřejmě koláčky, které byly specialitou českých kuchařinek, barevnými vajíčky a klobásou, doma vyrobenou. Bohoslužba končila až někdy k ránu. Vyšlo se ven před cirkve a postupně jsme se blížili k baťuškoví, který svícenou vodou kropil naše košíčky. Mládeži se nejvíce líbil okamžik ve 24 hodin. To si lidé navzájem přáli „Kristus Zmrtvých vzlít“ a líbali se z radosti. Domů jsme šli, když svítalo. Doma si každý vzal kousek posvěceného jídla a teprve pak se mohlo normálně posnídat.

My, Češi, jsme mezi sebou drželi zvyk pomlázky. Ještě za tmy chodila s pomlázkou omladina a později dospělí. Byla to výsada mužů, a bylo to velmi hezké, veselé a zábavné.

Vzpomínám na jednu příhodu - blízko nás bydlela rodina Michaličková a jejich maminka z domova Šírcová. Měli dva syny, Josefa a Vladimíra - Vladimír padl u Dukly. Mládenci si u nás povolili háček u okna, samozřejmě nepozorovaně. Brzičko ráno jeden z nich přišel a chtěl se oknem dostat do pokoje. Moje maminka se vzbudila a honem sundala z okna květináče s muškáty, aby nenadělali nepořádek. Vyšupání u nás proběhlo a chlapi si vymysleli jednu lest na další mládence. Společně s naší sestrou Marií (Mařenko, Mařenko, tys byla pěkné kvítko. Naše členka v Praze), ozdobili polštář, udělali z něj panáka a na hlavu uvázali šátek. Josef se oblékl do dívčích šatů a čekali na mládež. Chasa dorazila a Josef, coby Marie, se schoval za dveře. Mládež vešla do domu a Josef začal utíkat směrem domů k Michaličkům. Celá skupina chlapců za ním. Když přišli k domovním dveřím, které Josef zevnitř zamkl, zůstali stát a nevěděli, co mají dělat dál. Josef otevřel dveře a začal se smát. Teprve poznali, že se nechali nacytat. Říkali, že jim to bylo podezřelé, že Máňa umí tak rychle utíkat.

Po Velikonocích ve škole jsme s ukrajinskými dětmi zavodili, kdo má tvrdší vajíčko. Ťukali jsme do nich špičatou částí. Vítěz dostal rozbité vajíčko. Uměli jsme si doma vybírat tvrdost vajíčka, zkoušeli jsme to o zuby nebo o čelo a poznali jsme to.

V době války byli všichni mladí muži v armádě, nebo už dříve odvedeni do Německa na nucené práce. O Velikonocích neměl kdo chodit na pomlázku. Aby bylo nějaké veselí v tom smutném válečném období, oblékala se mladá děvčata do chlapeckých šatů a šla na pomlázku po naší maličké vesničce Moštěnice, která byla poslední vesnicí na polském území. Hranice od nás byla asi 2 km. Na ruské straně byla první vesnicí Dědova Hora, též česká vesnice. Viděli jsme se, ale hovořit spolu obyvatelé nemohli.

Sepsala jsem něco, co si pamatuji, přesto, že jsem narozena v roce 1936. Byla by škoda, aby zvyky, které jsme tam dodržovali, přišly v zapomnění. *Soňa Nováková-Šírcová*

K Velikonočním svátkům ...

Mé vzpomínky na Velikonoce jsou podobné jako u paní Soni. Jenže u katolíků bylo Vzkříšení o úsvitu velikonoční neděle, a během Bílé soboty se chodilo ke kostelu posvětit „co dům dal“. Babička říkávala, že až budete někde bloudit, vzpomenete si s kým jste se dělil o posvěcené vajíčko a určitě cestu najdete. Dodnes chodím v sobotu před Vzkříšením světit s košíčkem ke sv. Tomášovi v Praze.

Veselejší vzpomínka. V roce 1943, aby mě nevyvezli do Německa na práci, vzala mě tetička Pokorná do Podhájec. Těžce, ale postupně jsem si zvykala na práci v zemědělství. Díky tetičce, která byla velmi hodná, jsem se překonala a dokonce jsem měla tu práci ráda. Přece jen se mi ale stýskalo po domově a mých přátelích v Mlýnově a tak každou neděli časně ráno jsem utíkala 5 km do Mlýnova, abych stihala mši v kostele a pak se sejit s přáteli a večer opět zpět do Podhájec.

Velikonoční zvyky, které byly na vesnici, jsem neznala. Na Bílou sobotu bylo už napečeno a stavení i dvůr důkladně uklizen. Hádry po úklidu se vždy vypraly a věšely na vnitřních různých zábradlích a to dělali ve všech staveních v Podhájcích. Večer, když jsme šly zalehnout, najednou jsme slyšely, že se na dvoře něco děje. Tetička se snachou už tušily, co to bude. Měsíc v úplňku svítil a bylo vidět, jak nějací muži pobíhají po dvoře a pod okny. Když to utichlo, vyšly jsme na verandu a tam první přepážkou byla sedačka zakrytá hadry. Celá dlažba pod okny pokryta hadry snad z půlky vesnice. To mládenci provedli pro tetičku, která dbala na to, aby nikdo do stavení nepřišel obut, musel si obuv vyměnit za domácí, která stála před dveřmi na verandě. Nasmály jsme se, ale jelikož jsme viděly, že cosí títo chlapi dělali u vrat, šly jsme se tam podívat. Přes celá vrátka bylo napsáno křídou: „Mlýnovská-Šidlovská, po kom se ti stýská?“ To šidlovská patřilo k měmu utíkání do Mlýnova a zpět, jako šidlo.

Bylo to hezké, veselé chvíle, i když tento Velký pátek jsme spaly Ženička Pokorná a já nad prasečím chlívkem a tetička se zabarikádovovala na Špejcharu, před možným přepadením Banderovců. Rozšířila se fáma, že prý Banderovci vyhrožují, že dosud napadali Poláky, ale na Velký Pátek si to vyřídí s Čechy. Nic se však nestalo.

Další vzpomínka byla na velikonoční ponděli 1944 r., kdy jsem přišla na Máslenku, kam přijeli do mlýna pro mouku vojáci naší čs. jednotky a já jsem s nimi odjížděla do Lucka. Šla jsem se zapísat do armády. Tito čeští vojáci když uviděli českou dívku, vymrskali mě tak větvičkami, že jsem měla poslední hedvábné punčochy roztrhané.

A ještě si vzpomínám na Velikonoční ponděli v Liptovském Hrádku r. 1945. Šla jsem ze služby ráno domů a tu vyběhlo několik civilních mládenců a důkladně mě polili z kbelíku vodou. Byla to legrace a nikdo se proto nezlobil. V Polsku se na „Šmigrus-dyngus“ také polejvalo vodou. Jenže do války jsem ještě byla malou holkou a po válce už jsem byla zde, v naší republice. *I. M.*

Kuriózní případ průvodce obilní zásilky

Do způsobu neobvyklého spaní patří i vzpomínka na jaro 1945. Jako pomocný účetní v sílu „ZAHOTZERNO“ mezi úředníky z místních Ukrajinců dostávám úkol doprovázet a předat pět vagonů obilí pro jarní setbu do mateřského závodu v Kostopolu. Není mi ještě 17 let, ale v očích spoluzaměstnanců vypadám na víc než dvacet. (Bez tak jsem zamířel léta, abych nemusel rukovat). Jsem vybaven předávacím protokolem a cestářem (komandýrovkou). Ten platí zároveň jako jízdenka na vlak. Do Rovna mi jede souběžný osobní vlak. V Rovně, ve večerních hodinách, bude přepřahání vlaků. V čekárně se smí být jenom do půlnoci. Na kolejích vidím moje vagony, nevím, kdy budou pokračovat, a nikdo mi neřekl, jak je budu doprovázet. Jakýmsi větracím oknem vlezu do vagonu naplněného obilím, uveleším se a spím až do stanice určení. Stručné povídání má teprve teď hlavní pointu. Druhý den, při rozdělování obilí zemědělcům (malým i větším), se zjistí, že asi 10 tun obilí se nedostává. Najednou se stávám rukojmím ředitele, který bude řešit případ a eventuální podíl mé viny. Odevzdávám cestář a mám čekat. Za jakých podmínek čekat, nikoho nezajímá. Jsem dospělý a poradím si. Nocleh najdu v kanceláři na stole. Po půlnoci vchází do kanceláře mladá sekretářka, otvírá trezor a podává mi cestář se slovy: „Nejbližším vlakem jed' domů. Beru všechno na sebe“. Doma, na závodě, čekám vyděšen, jak se mnou naloží. Vrchní skladník pan Demčišin a jeho bratr-vrchní účetní, rozhodnou. Poztráčené, roztroušené obilí jim pošleme.

Tehdy šestnáctiletý kluk, dnes s vděčností vzpomínám. Díky, slečno Zojo Lichod'ko, byla jste mým andělem. *Ing. Josef Kindl*

Malá úvaha

Máme trochu starostí se Zpravodajem. Víme, že Zpravodaj není jen náš krajanský, spolehlivý informátor o dění v organizaci a sborník vzpomínek a dokumentů ze života na Volyni. Dle mého vnímání se stále výrazněji

stává milým hostem, se kterým si můžeme porozprávět, vzpomínat na konkrétní události, prožívat znovu radost a vzrušení, ale i lítost a smutek, jak už to tak život přináší.

Víme, jak příjemná a žádoucí jsou naše krajanská setkání, která nám potřebu přátelských mezilidských vztahů zprostředkovávají. Ale, když se stále častěji stává, že už tato možnost osobní komunikace s těmi, se kterými jsme svůj osud a prožitky sdíleli, není, tak se s důvěrou svěřujeme našemu Zpravodaji.

S důvěrou, neboť se domníváme, že si jistě mnozí čtenáři vzpomenu například, jaké to byly krásné zážitky v době sokolských aktivit a zvláště, když se naši volyňští sokolové připravovali a odjeli pak do Prahy na 10. všesokolský slet.

Podobně zapůsobí vzpomínky na hasičské bály, amatérská divadla, posvícení, oslavy církevních svátků, Vánoc, Velikonoc, Zelených svátků (svatodušních) se všemi tradičními projevy.

Ale šťastným zážitkem například byly i okamžiky, kdy jsme s poslední fúrou jetelového semínka zajeli pod střechu stodoly a těžké bouřkové kapky deště už bubnovaly na ještě nezavřená vrata. To byla ta občasná vítězství nad nevybíravými zásahy síly přírody. A jaká by to byla škoda, kdyby se to nestihlo a déšť vymlátíl semínko venku na žebříňáku vědí jen ti, co věděli, kolik stál l pud takového jemného semínka a jak náročná byla jeho sklizeň, když sušit a obracet posekaný jetel bylo často nutné jen za nočního chládku, aby se semínko z trubiček suchého květu nevysypalo. I když při jemném svitu měsíčního úplňku to bývalo i přímo romantické.

Je samozřejmé, že v redakci mají dost starosti s tím, aby na ty dva nevelké listy Zpravodaje umístili veškeré potřebné informace a zajímavější, historicky cennější vzpomínky a aktuální zprávy z regionů, ale často nás celý obsah Zpravodaje zavede mimoděk i do takové sféry vzpomínek, kdy máme pocit, že si všichni rozumíme, jako v jediné rodině, že víme, jaké to bývalo hezké, ale i nepředstavitelně hrůzné ve válečných létech. A proto se nám nemůže líbit současný trend řešení mezinárodních problémů zase pomocí ještě důmyslnějších, ještě ničivějších a nepředstavitelně nákladných a drahých zbraní na souši, na vodě i pod vodou a ve vzduchu. Místo těch by se mohly stavět školy, nemocnice a mnohá jiná zařízení potřebná pro všechny národy, pro lepší a snadnější život, nikoli pro zmar, připravovaný zbrojním průmyslem a také špatně nastavenými zákony.

Píší to proto, že jsem ráda, že naši představitelé dořešili již s konečnou platností problém s ohrožením vydávání Zpravodaje a že za 200,- Kč za rok se po deset měsíců jednou objeví v naší schránce na dopisy „Zpravodaj“ SČVP.

Věra Suchopárová

Připomínka

Plně podporuji připomínku p. Václava Kytla o nutnosti zvýšení příspěvku o 50 Kč na časopis Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel.

Zbulo nás tady Volyňáků již málo, a jsme rádi, že náš časopis nás stále informuje o událostech a životě našich krajanů.

Važme si toho!

Helena Zárbynická

Jak jsme se léčili

(pokrač. 2.)

Dobrý, studený sklep, byl pro naše volyňské krajany úžasným pomocníkem, tím spíše, že v oné době ledničky nebyly k dispozici. Sklep sloužil nejen k uskladnění brambor a řepy, jako ostatně vždy a všude, ale také mléka, smetany, másla a dalších domácích produktů, které bylo nutno přechovávat v chladnu. Praktický sklep

měl po obou stranách schodiště vitrinky, do kterých se vše nutné ukládalo.

V jedné z těchto vitrinek byl také uložen babiččin slojíček s „medicinou“, naložené plátky slaniny, zalité prasečí žlučí.

Když někdo z nás přišel za babičkou s nějakým úrazem, ať už na ruce, hlavě či noze, babička vždy ránu umyla čerstvě naváženou vodou ze studny a poslala někoho do sklepa pro slojíček. Slojíček-sklenici otevřela, dala stranou 1-2 vrchní plátky slaniny a další pak plátek či dva podle potřeby a velikosti rány přiložila na ránu a zavázala. A víte čím? Kusem starého, sepraného čistého plátýnka z prostěradla nebo z cichy, či polštáře, protože obvazy prostě doma nebyly.

A světe, div se! Během 2-3 dnů nebylo po ráně ani památky. Nedávny televizní pořad anglického cyklu mi připomněl ještě jiný způsob babiččina léčení. Babička léčila také pijavicemi, čehož jsme se my, děti, strašně štítily. Mnozí však ze starších osob babiččinu metodu uznávali. Pijavice měla babička ve sklenicích na okně mimo dosah přímého slunce. Příkladáda je na hluboké, špatně se hojící rány, na ošklivé vředy a při otocích dásní při bolestech zubů. Pamatuji si, že strýc, syn babičky, měl velký otok dásně a trpěl velkými bolestmi nejen dásně, ale celé hlavy. S velkým sebezapřením se podvolil dát si na dásně pijavici u bolavého zubu. Nemohu s určitostí říci, jak dlouho pijavici na dásni měl. Skutečností bylo, že druhý den, když jsem za babičkou přišel, strýc už žádný otok neměl a bolest zmizela. Do ucha, na straně bolavého zubu, dala prý ještě babička v jemném plátýnku namačkaný česnek.

O léčbě psím sádlem jsem se zmínil již dříve, což čtenářům určitě neušlo a mnozí jistě sami o tomto účinku psího sádlu vědí.

V této souvislosti domácího léčitelství jsem si vzpomněl ještě na jednu skutečnost, která bude čtenáře určitě zajímat, hlavně chovatele domácího zvířectva.

Strýc, otcův bratranec, jednoho časného jara se chystal do Verby, okresního města, do mlýna. Zapřáhl koně, na vůz naložil žito, pšenici a ječmen a od špejcharu-sýpky popojel před stavení, pár metrů od vrat. Vrata byla již otevřená, jen vyjet. Strýc si potřeboval odskočit do domu a opratě od koní uvázal jen ke klanici vozu. I když koně byli velmi hodní a klidní, strýc podcenil jejich zimní odpočinek a proto je zřejmě nechal bez dozoru bratra, či manželky. Mezitím strýcův nejstarší bratr odešel na seník, zřejmě připravit seno k večernímu krmení. Seník byl blízko domu a také jen pár metrů od vozu a koní, připravených odjet. V okamžiku, kdy strýc na seníku shodil seno dolů pod stříšku seníku, koně se lekli, splašili a vyrazili otevřenými vraty na ulici. Nevytočili levotočivou zatačku a vletěli do našeho drátěného plotu. A pravý kůň si poranil obě nohy a na zadní pravé noze si natrhl šlachy, těsně nad kopytem. Plot sice koně zdržel, ale následky byly pro hospodáře před jarními pracemi strašné. Mnohý ze sousedů radil různě. Utratit koně, zavolat veterináře až z Dubna (25 km) apod. Naštěstí si někdo vzpomněl a věděl o Ukrajinci, který údajně léčil nejen lidi, ale také zvířata. Strýc se tedy rozhodl přivést Ukrajince - léčitele z nedaleké vesnice.

(Pokračování příště)

Mgr. Jiří Holubička, Vroutek

Vzpomínka na babičku-bylinkářku z Českých Novin.

Nebyla to moje babička, a naše rodina na ni nikdy nezapomněla, a byli jsme jí vděční za její neocenitelnou pomoc.

Narodil se mi bratříček, byla to radost celé rodiny a hlavně otce, který chtěl mít syna. Bohužel, toto miminko od samého narození

bylo nemocné a pokud hlasitě neplakalo, nařikalo. Žádný z lékařů nemohl zjistit diagnózu a žádné léky nepomáhaly. Byly mi tehdy tři roky, ale velmi dobře si vzpomínám na den, kdy v našem domě vypukla panika. Chlapeček vypadal jako když umírá a snad už byl i v agonii.

Tatínek ze zoufalství šel na půdu a začal dělat rakvičku. Mně chůvička odvedla ven a šly jsme k řece, kde jsem natrhala pomněnky a odnesly jsme je na oltář Matky Boží, kterou jsem prosila, aby můj bratříček zůstal naživu. Vrátily jsme se domů a tam už byl klid, děťátko žilo, jen stále nařikalo. Téměř rok trval tento smutný život naší rodiny. Pak ale přišla nějaká česká žena a poradila mamince, aby jela za bylinkářkou do Českých Novin. Vládička zabalili do peřinek a kožíšku a babička s otcem saněmi jeli za zmíněnou bylinkářkou, která žila na statku svého syna. Naše babička pak vyprávěla, že když rozbalili miminko, tak ta stará žena spráskla ruce a prohlásila: „Proč jste nepřijeli dříve?“ a pak jen tiše poznamenala: „Děj se vůle Páně“. Připravila studenou koupel s bylinkami a do ní miminko ponořila třikrát za sebou. Z vaničky šla velká pára. Při tom se bylinkářka modlila. Pak dítě zabalili a ona babičce řekla, že pokud dítě přežije, ať je za tři týdny přijedou ukázat. A stal se opravdu zázrak, naše babička do Novin jela s uzdraveným chlapečkem. Také já jsem tu babičku-bylinkářku poznala a také mně pomohla.

Po Vánocích byly ještě zimní prázdniny a těšila jsem se na saňky a brusle. Bohužel, najednou mě začala děsně bolet půlka tváře a dostala jsem horečku. Onemocněla jsem růží. Ihned mě zavezli k babičce-bylinkářce a ponechali mě na uzdravení v jejím bytě. Léčila mě inhalacemi nad bylinkovou horkou vodou a nějakou mastí mazala nemocnou tvář. Přitom se neustále modlila. Snad žádný lékař mě nemohl vyléčit za tak krátkou dobu, za tři dny jsem jela domů naprosto uzdravena. Dnes už se nepamatuji, jak se ta kouzelná babička jmenovala, ale naše rodina ji měla ve velké úctě. Nejenže nám pomohla, ale nikdy nechtěla, aby se jí platilo penězi.

Tato žena měla zvláštní dar, který jí byl dán pro život. Proč se někteří lidé vyjadřují o léčitelích (pokud to nejsou jen podvodníci) s opovržením? Snad bych měla jen podotknout, věř, a tvá vira tě uzdraví.

Irena Malinská-Šmidtová (z Mlynova)

I my jsme volyňští Češi ...

O problematice života Čechů na Volyni je publikováno mnoho tiskovin a zabývala se tím i řada historických studií. Publikace se zabývají problematikou volyňských Čechů ze západní části Volyně, ale Češi žili i na území východní části Volyně, v bývalém Sovětském svazu. V průběhu posledních 30 let před reemigrací se jejich život, vlivem revolučních událostí v Rusku a pozdějších politických a sociálních přeměn ubíral zcela odlišným směrem. Úplně jinými, do té doby neznámými cestami, nikoliv vlastním přičiněním.

Skupina osídlenců usilovnou, vyčerpávající dřinou v průběhu tří desetiletí na polopustém poli a zalesněných pozemcích vybudovali překrásná hospodářství, jež tvořila nevelkou malebnou obec Holoveně Česku v okrese Slavuta. Vesnička ležela blízko hranice SSSR-Polsko (do r. 1939, bohužel na sovětské straně).

V období kolektivizace svá hospodářství „dobrovolně“ předali do kolchozu. Z dobře prosperujících statků se stala kulacká hospodářství. Rodiny byly poslány do vyhnanství na Sibiř, do Kazachstanu a jinam.

Revoluční režim všemožně tvrdě decimoval české osadníky. V obci bydlelo na začátku kolektivizace celkem 43 českých rodin, které jako starousedlíci byly při zrodu obce a 2 rodiny

Ukrajinců. V průběhu kolektivizace byl třetině českých rodin (13) zabaven veškerý majetek včetně obytného domu, z toho každá čtvrtá rodina (10) byla vysídlena do stanovené vzdálenosti mimo obec (hlavní nápor 1931-1936). Jen třem rodinám, které byly vystěhovány ze svých domovů, bylo umožněno nadále bydlet v obci. Byly přestěhovány do jiných určených bytů. Paradoxem bylo, že byly ubytovány v bytech vymezených v domech jiných vystěhovaných spoluobčanů (jedna místnost). Ve svých vlastních domech zůstalo bydlet jen 30 českých rodin (jen 69 %). Nejméně osm osadníků, kteří zůstali ve svých domech, museli „dobrovolně“ uvolnit část svých domů pro vytvoření bytů na ubytování přistěhovalců a nemajetných.

V této době do obce přišlo nejméně 15 rodin ruských proletářů, které měly nahradit vysídlené rodiny a posílit proletářský charakter společnosti obce a změnit sociální a (snad i) národnostní strukturu obyvatel. Tito obyvatelé byli nastěhováni do domů vysídlených českých rodin a stali se rovnoprávními, dá se říci privilegovanými kolchozníky.

Do této skupiny spadali všichni, kteří do kolchozu nevnesli žádný majetek (dřívější sirotky, které vyrostly u osadníků často jako členové rodiny, dřívější čeledinové a děvečky, přistěhovaní odjinud apod.)

Převážná většina funkcí v kolchoze a obci byla obsazována těmito lidmi. Oni vytvořili komunistickou buňku, která rozhodovala o existenci jednotlivých občanů v obci, o jejich majetku, o svobodě a tím i o životě.

Jen českým kolchozníkům vadilo, že funkcionáři, kteří řídili chod obce a kolchozu, měli minimální znalosti o zemědělství. Hlavní slovo v obci měli političtí komisaři. Byli trvale přítomní, bydleli v obci a rozhodující měrou ovlivňovali rozhodování komunistických buněk o dění v obci. Výsledkem realizace nastoupené politiky bylo zdecimování českých prvousedlíků. Do této doby svou pracovitostí stačili nahradit slušný majetek. Tím se velmi provinili a byli řazeni k zámožnějším „kulakům a sereďňákům“. Z hospodářů, kteří zůstali v obci (po vítězství nad „nepřáteli lidu“) byl čas od času někdo zatčen. Někteří se už nevrátili. I když se po delší či kratší době zatčený vrátil, byl zrcený a s podlomeným sebevědomím.

Byvalí hrdí, neohrožení rolníci podléhali atmosféře nejistoty a strachu. Byli snáze manipulovatelnými. Téměř z každé rodiny byl někdo soustavně pronásledován. Nejvíce byla postižena mnohočlenná rodina Novotná. Ze třinácti dětí, vychovaných do dospělosti a vybavených do života buď gruntem, nebo řemeslem, režim osm dětí vysídlil z jejich domovů a zabavil jejich majetky. Z pěti synů, které pohltil GULAG, se vrátil jen jeden až za 16,5 roku na amnestii (zázrak!).

Ing. Josef Nosek, Mariánské Lázně
(Z připravované publikace „Žili jsme na sovětské Volyni“) (Pokračování příště)

Vzpomínky na mé mládí ...

Pocházím z Novin Českých a chtěla bych vám napsat pár vzpomínek na mé mládí.

Jela jsem do vlasti se štábem tak, jak nás v Čopu zavřeli. Ujal se nás por. Vogner, který tam měl ženu a malou holčičku. Nebudu popisovat, co jsme tam zažily, ale nevím, jak mám panu Vognerovi poděkovat. Byl mu pak poděkovat v Postoloprtech i můj otec Viktor Miller, který tu měl obchod se smíšeným zbožím. Ale trochu jsem odbočila. V tom vlaku jsem se seznámila s Toničkou Ostrčilovou a staly se z nás velké kamarádky. Její tatínek měl zabraný statek v Mlékojedech u Litoměřic (mimochoodem, moc po této přítelkyni pátrám, kdo byste o ni něco

věděl, přihlaste se mi do Zpravodaje) a s Toničkou jsme se navštěvovaly vždy, když byly merručky, to mi jich Tonička dovezla vždy košík.

V Tvršicích, kde jsme bydleli, jsem je seznámila s Jirkou Kořánem, který byl můj příbuzný a velice se do sebe zamilovali.

Když měl pohřeb pan prezident Beneš, tak jsme já, Tonička a Jirka jeli do Prahy. Ve vlaku nám ukázal pistoli a řekl: Holky, v Praze na vás nebudu mít čas, protože musím roznášet letáky (dával je do telefonních seznamů). Pak ho zavřeli a Tonička na něj čekala šest let. Jezdila za ním do vězení. Psali s Kořánovými Gottwaldovi a na všechny instituce a tetička Kořánová Toničku řekla, aby na Jirku nečekala, že si nemá kazit život, že dostal 20 let. A do smrti na Toničku vzpomínala, byli jsme ji s tatínkem navštívit, ale to už nebydlela v hospodě na Volyňačce, ale ve svém družstevním bytě.

Piši to proto, že jsem četla článek ve Zpravodaji, kde na Jirku vzpomíná též nějaký pán.

Další příběh se týká mého strýce Vladimíra Libovického, který se opravdu velice věnoval volyňské mládeži, pořádal různé soutěže, založil taneční soubor, kde jsem účinkovala i já, ale pak si zabral domek ve Tvršicích, v Praze dělal choreografa v divadle pro mládež, kde byla ředitelkou pí Mila Melanová. Hodně těch herců k nám přivedl, např. Mařenku Švandovou (ti měli divadlo na Smíchově), paní Melanovou, Mařenku Glázrovou (která měla za manžela pana Hakena), herce Karla Richtera a redaktorku Mařenku Hanákovou, která psala o západních letcích a dokonce se starala o psa pana Bozděcha, který byl vyznamenán jako západní letec ....

Alena Millerová-Marková (Pokračování příště)

NAŠI JUBILANTI ...

Region Teplice

Jubilanti I. čtvrtletí:

Dedera Vladimír ze Zdobunova, 80 let. Valčuk Vladimír z Volkova, 70 let.

Jubilanti II. čtvrtletí:

Ing. Cinert Miroslav, CSc. z Mirohoště, 70 let. Ilčenko Michal z Podhájců, 80 let. Řeřicha Jaroslav ze Sklíně, 70 let. Zedník Josef z Podhájců, 75 let.

Všem jubilantům vše nejlepší přeje výbor regionu Teplice

Region Mariánské Lázně

Jubilanti I. čtvrtletí:

Leden: Fričová Marie, 70 let.

Březen: ThMgr. Hauzar Josef, 50 let. Fúrbachová Anna, 75 let. Tenglerová Emilie, 80 let

Za region přeje všem Jaroslav Juha

Region Chomutov

Jubilanti II. čtvrtletí

Duben: 80 let Josef Kocek z Novokrajeva, nyní Šluknov. 75 let Marie Žemličková z Moldavy, nyní Kadaň. 75 let Helena Rudolfová z Plosky, nyní Bilence

Květen: 85let Marie Králová z Jezírka, nyní Kadaň

Červen: 85 let Viktor Řepík z Malované, nyní Chomutov. 80 let Alexandr Čech ze Semidub, nyní Škrle.

Všem jubilantům hodně zdraví a štěstí do dalších let přeje za region Jiřina Kačerová a jednatel Josef Roller

Region Šternberk

Jubilanti II. čtvrtletí

Červen: Romaněnko Rostislav, 75 roků

Zdraví a štěstí přeje Viktor Ráza

Region Brno

Jubilanti II. čtvrtletí

Duben: Pátková Anna z Moldavy Č., 85 let. Štejnár Vladimír z Kvasilova, 50 let.

Květen: Kysela Vladimír z Lucka, 83 let. Dobrý Josef z Omelan, 84 let. Šnajder Alexandr z Křemence, 81 let. Hrušková Naděžda ze Sergejevky, 80 let.

Červen: Kubínová Marie z Chomouta, 88 let. Odstrčil Vladimír ze Straklova, 80 let.

Za brněnský region M. Rejchrt

Moravskoslezský region

Jubilanti II. čtvrtletí

Duben: 60 let Vyhřídálová Anna, Město Albrechtice, bytem Jindřichov. 80 let Kysilková Helena, Novosilky, bytem Ostrava-Poruba. 81 let Stehlík Rostislav, Ládovka, bytem Šenov u Nov. Jičína. 82 let Ing. Vacek Vladimír, Pokosy, bytem Fulnek.

Květen: 55 let Dr. Ing. Plchová Anna, Krnov, ČR, bytem Paskov. 70 let Fialová Vlasta, Bojarka, bytem Havířov, 70 let Urbanová-Stehlíková Marie, Zborov, bytem Studénka. 80 let Ševčíková Emilie Mstěšín, bytem Karlovy Vary. 80 let Zajíček Emil, Špákov M., bytem DPS Polanka n. Odrou

Červen: 70 let Holá Jaroslava, Ládovka, bytem Suchdol n. Odrou. 70 let Zajíčková Drahomíra, Mstěšín, bytem Havířov. 75 let Mareš Vladislav Mstěšín, bytem Studénka. 83 let Vendolická Anna, Dembrovka, bytem Slezské Rudoltice

Všem jubilantům přejeme vše nejlepší, do dalších let hodně zdraví a životní pohody.

Za regionální výbor

MVDr. Vladimír Samec, předseda
a Marie Seitlová, tajemnice

Region Vyškov

Jubilanti II. čtvrtletí

Květen: 81 let Bačovský Josef nar. Martinovka, nyní Hlubočany

Jubilantovi přejeme pevné zdraví, štěstí a životní pohodu. Za region A. Vendolský

Region Šumperk

Jubilanti II. čtvrtletí

Duben: Šimková Emilie roz. Vozenilková, 87 let, Hlinsk, nyní Šumperk. Mrázová Helena, roz. Mrázová, 83 let, Dědova Hora, nyní Šumperk. Glanc Václav, 75 let, Křemence, nyní Šumperk. Kašparová Leňa, roz. Tichá, 70 let, Horodiště, nyní Rapotín. Hajný Vladimír, 70 let, Dorostaje, nyní Šumperk.

Květen: Peterková Anastázie, roz. Najmanová, 87 let, Krasilno, nyní Praha. Lešáková Žofie, roz. Burdová, 85 let, Noviny Č., nyní Rapotín. Dvořáková Marie roz. Bartošová, Terešev 81 let, nyní Maříškov. Vaněček Vladimír, 80 let, Noviny Č. nyní Šumperk.

Červen: Koutecká Emilie roz. Kolovrátníková, 87 let, Teremno, nyní Vel. Losiny. Žáková Jiřina, roz. Hejduková, 65 let, Stromovka, nyní Velké Losiny.

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví a spokojenost do dalších let.

Za region Šumperk Jiřina Žáková

Region Cheb

Omlouváme se za opomenutí ve výčtu jubilantů I. čtvrtletí. Koncem února se dožila v plné životní svěžezi požeňnaných 89 let naše členka pi Antonie Stolariková z Počajeja, nyní ve Fr. Lázních. Přejeme zdraví a „mnogaja ljeta“.

Jubilanti II. čtvrtletí

Květen: 86 let Anna Houbičková ze Sofievky, nyní v Kaceřově. 90 let Marie Perničková z Volkova, nyní v Černošíně. 80 let František Tochor z Volkova, nyní v Podhradě u Chebu.

Červen: 83 let Růžena Benešová z Volkova, nyní v Chebu. 85 let Evženie Floriánová ze Sofievky, nyní ve Střížově.

Jméno krajanů Chebského regionu přejeme štěstí, zdraví a životní pohodu.

Ludmila Mácová a Libuše Pancířová

Region Frýdlant

Jubilanti v I. pololetí

Leden: 85 let Marie Blimlová. 80 let Evženie Veselá. 70 let Růžena Pospíchalová.

Březen: 65 let Miroslav Jelínek

Duben: 65 let Antonie Zadražilová

Všem těmto oslavencům přejeme do dalších let hodně zdraví a spokojenosti.

Za region Bohumila Janičková

Všem jubilantům blahopřeje i redakce Zpravodaje

A ještě upozornění do regionů. Podle nového způsobu uveřejňování jubilantů se uvádějí jen narozeniny kulaté a půlkulaté a to až do 80 let. Od této doby se uveřejňují každý rok. Dále bylo rozhodnuto, aby se tyto údaje soustřeďovaly vždy na jedno čtvrtletí.

Děk za pochopení. Redakce

NAŠE ŘADY OPUSTILI ...

Nekrology

Rozloučení se 102-letým dělostřelcem Josefem Moravcem

Pan Josef Moravec se narodil 25. 5. 1906 na Velkém Špakově na Volyni, nyní Ukrajinská republika, v zemědělské rodině. Zde také chodil do základní školy. Měl tři sourozence, dva bratry a jednu sestru. Když mu bylo 13 roků, zemřel mu otec, kterému bylo 42 let. Tímto veškerá tíha většího hospodářství spočívala na jeho matce.

Ve 21 letech nastupuje povinnou vojenskou službu do polské armády, která trvala 2 roky. Po návratu z vojenské služby si p. Moravec začal stavět novou zemědělskou usedlost. Když mu bylo 25 let, oženil se s Annou Duškovou a zemědělské budovy dostavěli. V roce 1934 se jim narodil syn Jaroslav.

V roce 1939 si Německo a Sovětský svaz rozdělili Polsko a část Volyně připadla Sovětskému svazu. Začíná kolektivizace zemědělství a těžký život volyňským Čechům a nejen jim. V létě 1941 přepadlo Německo Sovětský svaz. Po ústupu německých vojsk ze Sovětského svazu v roce 1944 je p. Moravec mobilizován rovenským vojenským velitelstvím a v březnu téhož roku odeslán k československému vojsku v SSSR. Základní výcvik prodělal v Jeřamově u Moskvy a byl zařazen jako dělostřelec. Po výcviku byla jednotka odeslána do Kamence Podolského a odtud do Černovic v Rumunsku a Svitova v Polsku.

Josef Moravec se zúčastnil bojů o Dukelský průsmyk a koncem prosince 1944 byla jednotka nasazena do bojů u Jasla a osvobození slovenských měst Prešova, Levoči, Popradu, Ružomberoku, Žiliny. Při bojích o Duklu se J. Moravec setkal několikrát s generálem Svobodou, pozdějším prezidentem republiky.

Po ukončení války v květnu 1945 přijíždí jednotka do Prahy. V červnu téhož roku je část jednotky nasazena jako pořádková do obce Poříčany na Žatecku. Demobilizován byl v červenci 1945 v hodnosti četaře. Po demobilizaci odjel do rodné obce Špakov za svou rodinou.

V roce 1947 přesídlil v rámci reemigrace do ČSR. Usidluje se v západních Čechách na Stříbrsku, kde hospodaří až do kolektivizace obce. V roce 1958 se stěhuje do Studénky-Butovic, kde pracuje v místním JZD a později v zahradnictví. Zde ukončil pracovní činnost ve věku 78 roků.

V roce 1989 se přestěhoval spolu s manželkou k synovi Jaroslavovi do Fulneku, kde žil až do smrti.

Od r. 1991 se pohyboval pouze na invalidním vozíku. P. Moravec prožil na Volyni tři vlády, polskou, ruskou a německou. S manželkou Annou žil v trvalém manželském svazku 77 roků. Prarodiče p. Moravce pocházejí z Dolních Libchav, okr. Ústí nad Orlicí.

Pan Moravec byl členem Českého svazu bojovníků za svobodu a Československé obce legionářské. Byl také držitelem několika vojenských vyznamenání, která obdržel během války a po válce. V roce 2006 při příležitosti stoletých narozenin obdržel Válečný kříž od ministra obrany, který mu předal osobně generál major Lavička a hodnost kapitána ve výslužbě.

16. února 2009 zemřel doma v klidu a pokoji v nedožitých 103 roků. Poděkování patří pí dr. Štenclové, ošetřující lékařce, za lékařskou péči, kterou zemřelému věnovala. Byl to hluboce věřící člověk.

Josef Kubový, Fulnek

Telefon 556 740 845

Rozloučení s panem Vlastislavem Seitlem

Vážená rodino, vážení smuteční hosté, Připadl mi těžký úkol, abych se jménem všech 145ti členů našeho Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel i jménem svým rozloučil s našim členem Vlastislavem Seitlem. Dnes mu vzdávám poslední poctu a loučím se navždy s dlouholetým členem, který svou poctivou a důslednou prací přispěl k rozvoji činnosti našeho Moravskoslezského regionu.

Vlastík se přiznal do volyňské rodiny. S manželkou Mařenkou prožili šťastných 25 let společného života. Přihlásil se a byl přijat za přítele Sdružení volyňských Čechů, aktivně se zapojil do práce pro region. V poslední době byl zvolen za člena regionálního výboru. Již nikdy neuvidí naši členové sympatického a usměvavého muže, který každoročně při prezentaci před konáním setkání krajanů srdečně vítal každého účastníka, popřál mu příjemnou zábavu a několika laskavými slovy zpřijemnil jeho náladu.

I přes poskytnutou léčbu v nemocnici a příkladnou péči jeho manželky náš přítel těžké nemoci podlehl ve čtvrtek 22. 1. 2009 a tím byla jeho životní pouť ukončena.

Loučím se jménem svým i jménem Sdružení volyňských Čechů s nejlepším kamarádem. Vlastíku, budeš nám chybět.

Nikdy na Tebe nezapomeneme - Čest Tvé památce!

MVDr. Vladimír Samec,

předseda Moravskoslezského regionu

Region Litoměřice

Rozloučení s paní Marií Průšovou

Dne 17. ledna 2009 zemřela nejstarší členka našeho regionu paní Marie Průšová ve věku nedožitých 103 let. Narodila se 25. 8. 1906 v Mírohošti, kde bydlela do roku 1947. V témže roce odjela do Československa za manželem, který byl ve Svobodově armádě.

*Upřímnou soustrast projevuje
výbor regionu Litoměřice*

Toto rozloučení bylo uveřejněno v minulém čísle Zpravodaje omylem pod hlavičkou regionu Olomouc a podpisem téhož regionu. Velmi se omlouváme za tuto chybu.

Redakce Zpravodaje

Region Liberec

Dne 2. 3. 2009 jsme se dověděli, že po krátké nemoci zemřela ve Volkově pí Olga Kornijčuková, bývalá učitelka. Ona se velice zasloužila o zdárné zájezdy Volkovských do rodných míst, hlavně v srpnu 1997. Jejím přičiněním byl celá léta držen v čistotě český hřbitov až do dnešních dnů. Ještě loni nám sdělovala, že na český hřbitov přenesli památný kříž od církve, a na jaře ho budou vysvěcovat. Toho se, bohužel, už nedožila. Kdo jste ji znali, věnujte jí tichou vzpomínku.

L. Milická

Region Žatec

Dne 23. listopadu zemřela pí Anna Žáčková roz. Kernerová z Očihova, rodem z Hájku, v nedožitých 83 letech.

12. 12. zemřel Vladislav Karban ze Žatce, rodák z Buderáže, ve svých 83 letech.

Dne 13. ledna zemřela pí Pavlína Volfová z Loun, ve svých 87 letech. Pocházela z Volkova.

Všem zemřelým lehké odpočinutí a pozůstalým upřímnou soustrast projevuje za region

Kamila Ondrová

Region Tachov

V minulém čísle byla uveřejněna zpráva o úmrtí pí Miloslavy Andřelové-Maškové z Antonovky pod chybným jménem Andělová-Mašková.

*Velmi se omlouváme za programovou chybu
-redakce*

Zpráva o úmrtí z Lutína

Sděluji Vám, že dne 5. února 2009 zemřela ve věku nedožitých 86 let členka Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pí Marie Nováková (moje babička). Zesnulá pocházela z Moskovčiny na Volyni a nyní bydlela v Lutíně, U Kapličky 18.

*Zprávu podal vnuk zesulé
p. JUDr. Dušan Navrátil*

*Všem zesnulým lehké odpočinutí a pozůstalým upřímný projev účasti vyslovuje
i redakce Zpravodaje*

Příspěvky na tiskový fond Únor 2009

Region Broumov: Josef Ledvína, Martinkovice, 200 Kč

Region Brno: Milada Plevová, Brno, 400 Kč

Region Litoměřice: Zdeňka Furmanová, Litoměřice, 300 Kč, Milada Smetanová, Encovany, 300 Kč, Josef Vyletěl, Turnov, 300 Kč

Region Praha: Ing. Damašek, Praha, 100 Kč, Alena Podaná, Praha, 200 Kč, Ing. Tomáš Lešner, Řež, 200 Kč, Marie Lomská, Praha, 500 Kč, Olga Najmanová, Praha, 100 Kč, Vlasta Vránová, Mímoň, 200 Kč, Jaroslava Filandrová, Praha, 150 Kč, Vladimír Jeníček, Žinkovy, 400 Kč

Region Žatec: Marie Štychová, Dobřany, 200 Kč, Anna Šulitková, Velichov, 200 Kč, Nina Smrčková, Žatec, 200 Kč, Marie Porazíková, Radičevy, 200 Kč, Ludmila Maříšková, Žatec, 200 Kč, Jindřich Fiala, Klášterec, 100 Kč, Vlastislava Krasková, Žatec, 250 Kč, Marta Jachňuková, Žatec, 200 Kč, manž. Trnkovi, Lipno, 200 Kč, Vlasta Srbecká, Lipno, 100 Kč, Marie Šimková, Želeč, 100 Kč, Anna Rejzková, Staňkovice, 100 Kč

Region Chomutov: Alex Novák, Chomutov, 50 Kč

*Za příspěvky ze srdce děkuje Zpravodaj a CV
SČVP*

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárků na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. **Název konta:** Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta:** 000000-1937591369/0800. Čs spořitelna a.s. - Rytířská 29, Praha 1. **Dary můžete posílat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8, mobil.: 728 351 726.** Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů-dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 24. 3. 2009